

30 maart 2017

Aan:

- Nationaal Coördinator Groningen, de heer J.G.M. Alders
- de leden van de bestuurlijke en maatschappelijke stuurgroep NCG

De commissie die het traject van 'afhandeling van schade in het buitengebied', dat wil zeggen buiten de voormalige contour, heeft begeleid heeft een evaluatie opgesteld voor de daar ontwikkelde en toegepaste methode van schadevaststelling. De vertegenwoordigers van de stuurgroepen in deze commissie willen aan de Nationaal Coördinator Groningen en de bestuurlijk en maatschappelijke stuurgroep aanvullend nog een aantal belangrijke overwegingen meegeven.

De inspecties en beoordelingen van schade in het zogenaamde buitengebied is, voor zover de commissie heeft kunnen vaststellen, zorgvuldig gebeurd. Het onderzoeken en duiden van de schades is uitgebreider onderbouwd dan tot nu toe gebruikelijk is.

Wij stellen vast dat we met dit onderzoek aan de rand lijken te zitten van zowel de praktische als wetenschappelijke kennis die er nu is om de oorzaken van schade vast te stellen. Overigens heeft de NCG aan de TU Delft opdracht gegeven tot een verdiepend onderzoek naar het achterhalen van schadeoorzaken. Dit wetenschappelijk onderzoek gaat, in de woorden van de onderzoekers, verder dan de huidige stand van de techniek'. De eerste uitkomsten worden in het najaar verwacht.

Voor specifieke punten verwijzen wij u naar de evaluatie van de begeleidingscommissie. Uit de evaluatie blijkt dat er op een aantal punten nog een nadere verdieping noodzakelijk is. Een belangrijk punt daarin is of vast te stellen is of bij cumulatie van oorzaken, een beving het laatste tikje kan hebben gegeven. Het laatste tikje waardoor door andere oorzaken opgebouwde spanning in een bouwwerk in schade resulteert. Er blijft een marge van onzekerheid bestaan bij het duiden van schades, in het bijzonder ook bij de interactie van verschillende schadeoorzaken. Het is reëel te verwachten dat er nog langjarige wetenschappelijke studie voor nodig is om methoden te vinden die dit kunnen vaststellen. En als dit al lukt is het de vraag of deze kosten van vaststelling nog in verhouding zullen zijn met de kosten van herstel van schade.

De verwachting is dat NAM op basis van de uitkomsten van dit onderzoek geen schade door bevingen zal erkennen. Nadere studie kan onzekerheden verder wegnemen. De daarvoor benodigde inspanning is groot en vooral de eventuele noodzaak voor bewoners om nog langer te moeten wachten op duidelijkheid maakt dit maatschappelijk onaanvaardbaar.

De boodschap dat er geen schade door bevingen kan worden vastgesteld zal niet eenvoudig worden geaccepteerd. Niet omdat de in de proef gehanteerde methode geen verbetering is van de onderbouwing, maar vooral om er geen vertrouwen meer is in onafhankelijk onderzoek én onafhankelijke schadevaststelling op basis van de ervaringen tot nog toe. Deze uitkomst van een op zichzelf verbeterde methode van vaststelling zal ook niet bijdragen om het vertrouwen te scheppen dat nodig is om verbeteringen door te voeren in de wijze van schadevaststelling.

In het Meerjarenprogramma van de NCG is vastgelegd dat de NAM op afstand komt te staan en dat schadebeoordeling onafhankelijk moet plaatsvinden. Feitelijk is dat een belangrijke randvoorwaarde om te komen tot verhoging van maatschappelijk acceptatie. Het antwoord wordt (zoals in deze proef ook blijkt) niet gevonden in verdergaande technische inspanningen of het vergroten van de deskundigheid. Daarbij moeten de kostenverhouding tussen vaststelling en kosten voor schadeherstel in balans zijn, zeker in het licht van de omkering van bewijslast.

De stap naar een onafhankelijke schadeafhandeling en een verbeterde methodiek is alleen haalbaar als er eerst ruimhartig wordt afgerekend met het verleden, als ruimhartig wordt gecompenseerd voor de schades die in de afgelopen jaren zijn gemeld.

De ondertekenaars zijn zich er zeer van bewust dat dit pleidooi niet alleen kan gelden voor de schades in het zogenaamde 'buitengebied'. De ruimhartige afrekening en compensatie moeten ook gelden voor de resterende schademeldingen in het 'binnengebied'. Daarmee kunnen tevens hoge proceskosten worden voorkomen.

Een schone lei, snel herstel van schades en onafhankelijke schadevaststelling voor (grotere) schades vormen essentiële stappen voor een nieuw begin. Alleen op die basis kan worden gestart met een bredere introductie van een andere en betere manier van het beoordelen en afhandelen van schade. Alleen dan leidt dit tot een eerste stap in het herstel van vertrouwen.

Wij adviseren de stuurgroepen dan ook de NCG naar aanleiding van de uitgevoerde proef in deze lijn te adviseren en er bij de NCG op aan te dringen een nieuw schadeprotocol en een nieuwe methode van schadebepaling pas in te voeren als door NAM en de Staat aan onze randvoorwaarden wordt voldaan.

Gerard Beukema en Koos Wiersma, vertegenwoordigers bestuurlijke stuurgroep
Merijn Wienk, vertegenwoordiger maatschappelijke stuurgroep